2022 METŲ LIETUVOS NACIONALINĖ REFORMŲ DARBOTVARKĖ

2022 METŲ LIETUVOS NACIONALINĖS REFORMŲ DARBOTVARKĖS TURINYS

ĮŽANGA IR KONTEKSTAS 2
PAGRINDINIUS EKONOMIKOS IŠŠŪKIUS SPRENDŽIANČIOS POLITIKOS PRIEMONĖS 3
„NAUJOS KARTOS LIETUVA“ PLANO ĮGYVENDINIMO PAŽANGA 5
EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ PANAUDOJIMAS 7
PAŽANGA ĮGYVENDINANT EUROPOS SOCIALINIŲ TEISIŲ RAMSTĮ 7
PAŽANGA SIEKIANT JUNGTINIŲ TAUTŲ DARNAUS VYSTYMOSI TIKSLŲ 8
TARPINSTITUCINIS BENDRADARBIAVIMAS IR SOCIALINIŲ–EKONOMINIŲ PARTNERIŲ ĮTRAUKIMAS 10
NUORODŲ SĄRAŠAS 11

ĮŽANGA IR KONTEKSTAS

Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo[1] numatyta, kad valstybės narės savo ekonominėje politikoje turėtų vadovautis Tarybos patvirtintomis integruotomis užimtumo[2] ir ekonominės politikos gairėmis[3] bei rengti nacionalines reformų programas pagal integruotose gairėse nurodytus tikslus (121 straipsnio 2 dalis).

Europos semestras[4] yra nusistovėjusi valstybių narių ekonominės ir užimtumo politikos koordinavimo sistema. 2022 m. jis koreguojamas atsižvelgiant į Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (toliau – EGADP) įgyvendinimo reikalavimus. Europos semestras, kurio taikymo sritis platesnė, o priežiūra daugiašalė, papildys ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimą. Jis ir toliau išlieka analitiniu pagrindu, kuriuo remiantis bus galima nustatyti aktualius naujus ekonomikos, užimtumo ir socialinės politikos uždavinius, įskaitant uždavinius, kylančius dėl naujų ar didesnių ES politikos užmojų.

Remiantis Europos Komisijos (toliau – EK) 2021 m. gruodžio mėn. pateiktomis nacionalinių reformų darbotvarkių rengimo gairėmis, 2022 metų Lietuvos nacionalinėje reformų darbotvarkėje (toliau – NRD) pristatomos svarbiausios vykdomos ir planuojamos vykdyti reformos, tiesiogiai įgyvendinančios ar prisidedančios prie 2019–2021 m. Tarybos rekomendacijų Lietuvai[5] įgyvendinimo, reformų sąsaja su EGADP įgyvendinančio „Naujos kartos Lietuva“[6] plano (toliau – „Naujos kartos Lietuva“ planas), patvirtinto 2021 m. liepos 28 d. Tarybos sprendimu dėl Plano įvertinimo patvirtinimo, reformomis ir investicijomis, pažanga įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų bei panaudojant Europos Sąjungos fondus.

Pagrindinė Lietuvos reformų darbotvarkė artimiausiems metams suplanuota Aštuonioliktosios Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane[7] (toliau – VPNĮP), kuris buvo patvirtintas Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155. Vyriausybės ir ministrų strateginei darbotvarkei įgyvendinti jame numatyta daugiau nei 700 veiksmų ir 70 strateginių darbų (projektų), priklausančių dvylikai Vyriausybės programos misijų (prioritetų). Didžiausias dėmesys skiriamas penkioms Vyriausybės 2020–2024 m. kadencijos reformoms švietimo, sveikatos apsaugos, inovacijų, viešojo valdymo srityse. „Naujos kartos Lietuva“ plano reformos ir investicijos yra integrali VPNĮP suformuotos strateginės reformų darbotvarkės dalis.

Pagal pagrindinę Vyriausybės darbotvarkę nustatantį VPNĮP buvo atnaujintas ir 2021–2030 metų Nacionalinis pažangos planas[8] (toliau – NPP), kuriame, atsižvelgiant į 2019 m.[9] ir 2020 m. EK šalies ataskaitas[10] ir Tarybos rekomendacijas Lietuvai 2019 m. ir 2020 m., suformuluoti valstybės siekiai artimiausiam dešimtmečiui. NPP tikslus įgyvendinančios pažangos priemonės suplanuotos nacionalinėse plėtros programose[11] (toliau – PP), kurių didžioji dauguma buvo patvirtintos iki 2022 m. balandžio mėn. PP priemonių aprėptis yra platesnė ir papildanti VPNĮP bei „Naujos kartos Lietuva“ plano reformas.

NRD pristatoma informacija apie minėtuose dokumentuose numatytus veiksmus, kurių imtasi įgyvendinant 2019–2021 metų Tarybos rekomendacijas Lietuvai, pagrindinius jų rezultatus ir planus bei prioritetus artimiausiam laikotarpiui. Detali informacija apie priemones, skirtas 2019–2021 metų Tarybos rekomendacijų Lietuvai įgyvendinimui, yra pateikiama CeSaR duomenų bazėje, o EGADP rodiklių pasiekimo stebėsena – FENIX duomenų bazėje.

NRD pristatomos reformos atliepia EK 2021 m. lapkričio 24 d. komunikate Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos centriniam bankui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, Regionų komitetui ir Europos investicijų bankui „2022 m. metinė tvaraus augimo apžvalga“[12], kuriuo pradėtas 2022 metų Europos semestras bei visai ES nustatyti augimo prioritetai: aplinkos, našumo, stabilumo ir teisingumo.

2022 m. kovo mėn. Finansų ministerija atnaujino Lietuvos ekonominės raidos scenarijų 2022–2025 metams[13]. Scenarijus atnaujintas įvertinus faktinę Lietuvos ekonomikos raidą 2021 m., ekonominiam aktyvumui įtakos turinčius Vyriausybės sprendimus, numatytus Lietuvos Respublikos 2022 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme, ir epidemiologinės situacijos bei išorės aplinkos pokyčius.

PAGRINDINIUS EKONOMIKOS IŠŠŪKIUS SPRENDŽIANČIOS POLITIKOS PRIEMONĖS

Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planas (VPNĮP), įgyvendinantis Aštuonioliktosios Vyriausybės programos nuostatas, atliepia Tarybos rekomendacijas Lietuvai 2019–2021 metams ir pateikia Vyriausybės kadencijos reformas įgyvendinančias priemones. Pažymėtina, kad VPNĮP ir Vyriausybės kadencijos reformų apimtis yra platesnė, nei Tarybos rekomendacijos Lietuvai. VPNĮP apima ir kultūros, teisingumo sistemos, saugumo ir tarpvalstybinių santykių sritis.

Vyriausybė 2021 m. kovo 17 d. pasitarime pritarė 13 prioritetinių strateginių darbų (projektų) įtraukimui į Ministro Pirmininko strateginį projektų portfelį. Iš jų 5 projektai paskelbti Vyriausybės kadencijos reformomis švietimo, sveikatos apsaugos, inovacijų, viešojo valdymo srityse. Portfelio projektus ir projektų programas įgyvendina 8 ministerijos ir Vyriausybės kanceliarija. Su portfelio valdymu susijusius sprendimus priima Aštuonioliktosios Vyriausybės strateginių projektų portfelio komisija, kuriai pirmininkauja Ministrė Pirmininkė.

Vyriausybės strateginę darbotvarkę sudaro keturi lygiai:

I lygis. Vyriausybės kadencijos reformos (Ministro Pirmininko strateginiame projektų portfelyje esantys penki strateginiai darbai (projektai).

1. *Valstybės tarnybos pertvarka.* Projekto tikslas – pertvarkyti valstybės tarnybą, sustiprinti vadovavimo ir lyderystės gebėjimus, padidinti valstybės tarnybos profesionalumą, lankstumą ir efektyvumą, modernizuoti žmogiškųjų išteklių valdymą, įdiegti inovacijas valstybės tarnyboje. Įgyvendinimo terminas – 2025 m. I ketv. Biudžetas – 26,949 mln. eurų.

2. *Pažangos programa „Tūkstantmečio mokyklos“*[14]. Projekto tikslas – įgyvendinti pažangos programą „Tūkstantmečio mokyklos“, skirtą esamoms mokykloms stiprinti, lygiavertėms ugdymo(-si) sąlygoms sudaryti ir mokinių pasiekimų atotrūkiui mažinti. Programa siekiama visoje šalyje atverti šiuolaikiškas, vaikų įvairovei ir jų poreikiams atviras mokyklas, kurios veikdamos tinklaveikos principu padės stiprėti ir kitoms savivaldybėse esančioms mokykloms. Įgyvendinimo terminas – 2026 m. II ketv. Biudžetas – 254,1 mln. eurų.

3. *EDtech* skaitmeninė švietimo transformacija[15]. Projekto tikslas – sukurti prieinamą skaitmeninį turinį ir sprendimus mokymui(-si), padidinti pedagogų skaitmenines kompetencijas ir sudaryti sąlygas švietimo sektoriuje diegti naujausias edukacines technologijas siekiant, kad skaitmeninis ugdymo turinys būtų prieinamas kiekvienam mokiniui ir pritaikytas atsižvelgiant į mokinių individualius poreikius, studentai galėtų naudotis kokybiškomis skaitmeninėmis mokymosi priemonėmis, o švietimo įstaigos galėtų įsitraukti į inovacijų kūrimą ir išbandymą. Įgyvendinimo terminas – 2024 m. II ketv. Biudžetas – 29,8 mln. eurų.

4. *Inovacijų ekosistemų mokslo centruose, inovacijų agentūros ir misijomis grįstų mokslo ir verslo inovacijų programų sukūrimas*[16]. Reformos tikslas – sukurti nuoseklią inovacinės veiklos skatinimo sistemą, kuri leistų užtikrinti efektyvią inovacijų ekosistemos plėtrą ir sudarytų sąlygas prioritetinių ekonomikos sektorių proveržiui tarptautiniu mastu. Reforma siekiama sustiprinti mokslo ir verslo partnerystę, tarpinstitucinį ir tarpsektorinį bendradarbiavimą siekiant aktualiausių visuomenei iššūkių sprendimo, padidinti inovacijų paklausą, išnaudojant viešųjų pirkimų potencialą, paskatinti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (toliau – MTEP) vykdymą, skirtą vystyti technologijoms, produktams ir paslaugoms įvairiose srityse, bei idėjų, žinių ir investicijų mainus. Reformos įgyvendinimo terminas – 2024 m. IV ketv. (misijomis grįstų mokslo ir inovacijų programų terminas – 2026 m. I ketv.). Biudžetas – 87,7 mln. eurų.

5. *Ilgalaikės priežiūros paslaugų teikimo modelio sukūrimas*[17]. Projekto tikslas – patenkinti senstančios visuomenės poreikius, padidinti ilgalaikės priežiūros paslaugų prieinamumą, jų apimtį ir kokybę, įgyvendinti visišką sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų sektoriaus integraciją teikiant paslaugas neįgaliesiems ir senyvo amžiaus asmenims, sukuriant naują ilgalaikės priežiūros paslaugų organizavimo ir teikimo modelį, kuris apimtų ambulatorinę ir stacionarinę (slaugos ir socialinės globos) grandis visose savivaldybėse. Įgyvendinimo terminas – 2024 m. I ketv. Biudžetas – 19,7 mln. eurų.

Aštuonioliktosios Vyriausybės reformų projektų įgyvendinimo terminas apima visą Vyriausybės 2020–2024 m. kadencijos laikotarpį. 2021 m. buvo pasirengimo reformų įgyvendinimui metai:

konsultuotasi su savivaldybėmis, socialiniais-ekonominiais partneriais, įvertintos jų pateiktos pastabos ir rekomendacijos. 2021 m. patvirtinus šias reformas, buvo parengti jas įgyvendinančių projektų pasiūlymai: apibrėžta projektų apimtis (rezultatai), įvertinti biudžetai, įgyvendinimo terminai, atliktas pirminis rizikų, suinteresuotų šalių vertinimas, paskirti ir patvirtinti projektų savininkai. Reformų įgyvendinimas vykdomas pagal parengtus projektų planus.

II lygis. Į Ministro Pirmininko strateginių darbų (projektų) portfelį taip pat įtraukiamas Aštuonioliktosios Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano įsipareigojimas parengti Valstybės pažangos strategiją „Lietuva 2050“ ir dar septyni ministrų viešojo valdymo, švietimo ir strateginės infrastruktūros strateginiai darbai (projektai):

1. Funkcijų peržiūra ir optimalus institucijų tinklas (viešojo valdymo sistema);
2. Viešosios ir administracinės paslaugos (įskaitant jų kokybės užtikrinimą regionuose);
3. Į strateginius tikslus orientuotas valdžios sektoriaus finansų planavimas;
4. Tvari kultūros ir švietimo sąveika (kultūros ir kūrybiškumo įtraukimas į švietimą);
5. Veiksminga atsparumo grėsmėms didinimo, krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo sistema;
6. Saugi elektros energetikos sistema (elektros energijos sistemos sinchronizavimas su Vakarais ir Astravo atominės elektrinės blokada).
7. Strateginių geležinkelio ir kelių transporto jungčių plėtra.

III lygis. Ministrų strateginiai darbai (projektai), susiję su Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano horizontaliaisiais tikslais (skaitmeninė transformacija, žaliasis kursas ir atskirties mažinimas, įskaitant regionų plėtrą) arba juos įgyvendinantys.

Už ministrų 11 strateginių darbų (projektų), susijusių su šių horizontaliųjų tikslų pasiekimu, yra atsakingi ministrai, o įgyvendinimą koordinuos ir konsultacinę paramą teiks Vyriausybės kancleris ir Vyriausybės kanceliarija.

IV lygis. Jį sudaro ministrų strateginiai darbai (projektai), kurių parengimas, įgyvendinimas ir projektinio valdymo stebėsena vyks ministerijos lygiu.

Iš viso **VPNĮP numatyta 12 misijų (prioritetų).** Kiekvienos misijos (prioriteto) įgyvendinimo rezultatams ir poveikiui stebėti numatyti sėkmės rodikliai. Misijas įgyvendina strateginės darbotvarkės projektai ir kiti VPNĮP veiksmai – iš viso VPNĮP sudaro 710 veiksmų.

Vyriausybės 2022 m. kovo 30 d. nutarimu Nr. 287 pritarta *Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaitai*[18], joje pateikiama pagrindinė informacija apie 2021 metų svarbiausius veiklos rezultatus ir 2022 m. Vyriausybės veiklos prioritetus, įgyvendinant 12 misijų. Detali informacija kiekvieno veiksmo lygiu pateikiama VPNĮP.

Net aštuonios Vyriausybės misijos (prioritetai), kartu su jas įgyvendinančiais strateginiais darbais (projektais) ir veiksmais prisideda prie Tarybos rekomendacijų Lietuvai 2019–2021 metams įgyvendinimo:

2019 m. rekomendacijos:

1. Gerinti mokestinių prievolių vykdymą ir plėsti mokesčių bazę pereinant prie šaltinių, kurių apmokestinimas mažiau kenkia augimui. Mažinti pajamų nelygybę, skurdą ir socialinę atskirtį, be kita ko, gerinant mokesčių ir socialinių išmokų sistemos struktūrą. *III misija Socialiai pažeidžiamiausių visuomenės grupių įgalinimas, X misija Atsakinga finansų politika.*

2. Gerinti visų švietimo ir mokymo sistemos lygmenų, įskaitant suaugusiųjų mokymąsi, kokybę ir didinti jų efektyvumą. Gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, įperkamumą ir sistemos efektyvumą. *I misija Vienodos starto pozicijos visiems Lietuvos žmonėms, IV misija Ilgas ir visavertis sveiko žmogaus gyvenimas.*

3. Vykdant su investicijomis susijusią ekonominę politiką sutelkti dėmesį į inovacijas, energijos ir išteklių naudojimo efektyvumą, darnų transportą ir energijos jungtis, atsižvelgiant į regioninius skirtumus. Skatinti našumo augimą didinant viešųjų investicijų efektyvumą. Sukurti nuoseklią politikos priemonių sistemą, skirtą mokslo ir verslo bendradarbiavimui skatinti ir mokslinių tyrimų bei inovacijų politikos įgyvendinimo agentūroms konsoliduoti. *I misija Vienodos starto*

pozicijos visiems Lietuvos žmonėms, V misija Aukštos pridėtinės vertės ekonomika, VI misija Lietuvos žaliasis kursas, VII misija Darni lietuvos regionų plėtra, X misija Atsakinga finansų politika.

2020 m. rekomendacijos:

1. Laikantis bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos, imtis visų būtinų priemonių, kad būtų veiksmingai kovojama su pandemija, palaikoma ekonomika ir remiamas būsimas atsigavimas. Kai leis ekonominės sąlygos, vykdyti fiskalinę politiką, kuria siekiama užtikrinti apdairią vidutinio laikotarpio fiskalinę būklę ir skolos tvarumą, kartu didinant investicijas. Didinti sveikatos sistemos atsparumą, be kita ko, sutelkiant adekvatų finansavimą ir sprendžiant sveikatos priežiūros darbuotojų ir svarbių medicinos reikmenų trūkumo problemą. Gerinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą ir kokybę. *IV misija Ilgas ir visavertis sveiko žmogaus gyvenimas, X misija Atsakinga finansų politika.*

2. Švelninti krizės poveikį užimtumui. Didinti aktyvios darbo rinkos politikos priemonių finansavimą bei aprėptį ir skatinti gerinti įgūdžius. Užtikrinti minimalios socialinės apsaugos sistemos aprėptį bei adekvatumą ir padidinti mokesčių ir socialinių išmokų sistemos veiksmingumą apsaugant nuo skurdo. *I misija Vienodos starto pozicijos visiems Lietuvos žmonėms, III misija Socialiai pažeidžiamiausių visuomenės grupių įgalinimas.*

3. Palaikyti įmonių, visų pirma mažųjų ir vidutinių įmonių ir į eksportą orientuotų sektorių, likvidumą. Siekiant paremti ekonomikos atsigavimą, paankstinti brandžių viešųjų investicinių projektų įgyvendinimą ir skatinti privačiąsias investicijas. Investicijas sutelkti į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, visų pirma, į labai didelio pajėgumo plačiajuosčio ryšio aprėptį ir skverbtį, švarią ir efektyvią energijos gamybą bei vartojimą ir darnųjį transportą. Skatinti technologines inovacijas mažosiose ir vidutinėse įmonėse. *V misija Aukštos pridėtinės vertės ekonomika, VI misija Lietuvos žaliasis kursas, IX misija Visuomenės poreikius atitinkantis viešasis valdymas, X misija Atsakinga finansų politika.*

2021 m. rekomendacijos:

1. 2022 m. išlaikyti remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos kryptį, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės suteiktą postūmį, ir išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Kontroliuoti nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą. *X misija Atsakinga finansų politika.*

2. Kai leis ekonominės sąlygos, vykdyti fiskalinę politiką, kuria siekiama užtikrinti apdairią vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinę būklę ir fiskalinį tvarumą vidutinės trukmės laikotarpiu. Tuo pat metu didinti investicijas siekiant padidinti augimo potencialą. *V misija Aukštos pridėtinės vertės ekonomika, VI misija Lietuvos žaliasis kursas, X misija Atsakinga finansų politika.*

3. Ypatingą dėmesį skirti viešųjų finansų – tiek biudžeto pajamų, tiek išlaidų – sudėčiai, taip pat biudžeto priemonių kokybei, kad būtų užtikrintas tvarus ir įtraukus atsigavimas. Pirmenybę teikti tvarioms ir augimą skatinančioms investicijoms, visų pirma toms, kuriomis remiama žalioji ir skaitmeninė pertvarka. Pirmenybę teikti fiskalinėms struktūrinėms reformoms, kurios padės finansuoti viešosios politikos prioritetus ir didinti ilgalaikį viešųjų finansų tvarumą, be kita ko, kai aktualu, visų atžvilgiu stiprinant sveikatos ir socialinės apsaugos sistemų aprėptį, tinkamumą ir tvarumą. *III misija Socialiai pažeidžiamiausių visuomenės grupių įgalinimas, IV misija Ilgas ir visavertis sveiko žmogaus gyvenimas, V misija Aukštos pridėtinės vertės ekonomika, VI misija Lietuvos žaliasis kursas, IX misija Visuomenės poreikius atitinkantis viešasis valdymas, X misija Atsakinga finansų politika.*

Dvi Vyriausybės misijos dėl horizontalaus pobūdžio prisideda prie daugelio rekomendacijų įgyvendinimo: *VII misija Darni Lietuvos regionų plėtra,* kuria siekiama sukurti regioninę politiką, pagrįstą ekonominių ir socialinių skirtumų tarp regionų nuosekliu mažinimu, ir *IX misija Visuomenės poreikius atitinkantis viešasis valdymas*, kuria bus sustiprinti valstybės gebėjimai efektyviai spręsti esminius socialinius ir ekonominius iššūkius.

„NAUJOS KARTOS LIETUVA“ PLANO ĮGYVENDINIMO PAŽANGA

„Naujos kartos Lietuva“ planas yra integrali Aštuonioliktosios Vyriausybės strateginės

darbotvarkės ir VPNĮP dalis. Pagal „Naujos kartos Lietuva“ planą Lietuvai numatyta 2,225 mlrd. eurų ES ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės „NextGenerationEU“ lėšų. Plano finansavimo laikotarpis iki 2026 m. III ketv.

„Naujos kartos Lietuva“ plane suplanuotos reformos ir investicijos tiesiogiai atspindi Europos semestro proceso metu identifikuotas problemas ir prisideda prie Tarybos rekomendacijų Lietuvai 2019 m. ir 2020 m. įgyvendinimo. *Ši sąsaja pateikiama „Naujos kartos Lietuva“ plano pirmoje dalyje „Bendrieji tikslai ir plano vidinė logika (suderinamumas)“, „Ryšys su Europos semestru“.*

Lietuva yra pasirašiusi plano finansavimo susitarimą ir gavusi 13 proc. (289 mln. eurų) avansinį mokėjimą. 2021 m. lapkričio 30 d. EK buvo pateikta pirmoji „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimo pažangos ataskaita. Šioje ataskaitoje pristatyta 39 įgyvendinamų reformų ir investicijų rodiklių pažanga, kuriuos reikia įgyvendinti iki 2022 m. III ketv.

Pirmąjį mokėjimo prašymą EK planuojama pateikti 2022 m. III ketv. Tikimasi, kad pagal pirmąjį mokėjimo prašymą Lietuva gaus 563 mln. eurų. Norint gauti lėšas, turi būti pasiekti 33 rodikliai iki 2022 m. II ketv. pab., iš jų jau pasiekti 9 rodikliai. Iš viso „Naujos kartos Lietuva“ plane yra 191 rodikliai, pradėti įgyvendinti ir stebimi 134 rodikliai.

Šiuo metu atsakingos ministerijos įgyvendina „Naujos kartos Lietuva“ plane numatytus reformų veiksmus (teisės aktų projektų rengimas, diskusijos su suinteresuotomis institucijomis, tvirtinimas), vyksta investicijų planavimas nacionaliniuose dokumentuose (rengiamos priemonės, projektų finansavimo sąlygų aprašai, pirkimai ir kt.). Pirmieji kvietimai projektams įgyvendinant „Naujos kartos Lietuva“ planą paskelbti 2022 m. kovo mėn. už 102 mln. eurų (skirti įrengti 200 MW elektros energijos kaupimo įrenginių sistemą, įgyvendinti „Tūkstantmečio mokyklų“ programą).

Pagrindiniai „Naujos kartos Lietuva“ plano įgyvendinimo pasiekimai:

– priimti teisės aktai dėl „Tūkstantmečio mokyklų“ programos, kuriai įgyvendinti bus skirta 210 mln. eurų „Naujos kartos Lietuva“ plano lėšų;

– įsigaliojo mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo pakeitimai, kuriuose savivaldybėms nustatyti nauji reikalavimai dėl mokyklų dydžio, sujungtų klasių taisyklių ir tolesnių pertvarkymo procedūrų bei finansavimo reikalavimų;

– suvienodinti minimalūs stojimo į valstybės finansuojamas ir nefinansuojamas studijų vietas reikalavimai, įtvirtinta nauja aukštųjų mokyklų bei MTEP finansavimo struktūra;

– 2022 m. balandžio mėn. pradėjo veikti Inovacijų agentūra;

– užimtumo srityje priimti teisės aktai, kuriais bus įgyvendinami verslumo skatinimo ir mokymosi paramos priemonės ir pilotiniai projektai, kuriantys aukštos pridėtinės vertės kvalifikacijas ir kompetencijas, daugiausia dėmesio sutelkiant į kompetencijas, reikalingas skaitmeninei ir žaliajai transformacijai;

– įsigaliojo vienišo asmens išmokos įstatymas, kuriuo užtikrinama, kad vienišiems (sutuoktinio neturintiems) neįgaliems ir pagyvenusiems asmenims būtų skiriama ir mokama papildoma mėnesinė išmoka (vienišo asmens pensija);

– pradėjo veikti atvirų duomenų ir skaitmeninės transformacijos kompetencijų centras, kuris padės institucijoms pereiti prie duomenimis grįstų sprendimų, duomenų valdysenos nacionaliniu lygiu, masinio atvirų duomenų politikos įgyvendinimo;

– sukurta degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių apskaitos vienetų informacinių technologijų sistema ir planuojamos įrengti elektromobilių įkrovimo stotelės, kurių iki 2026 m. bus įrengta virš 53 tūkst.;

– siekiant skatinti alternatyvių degalų naudojimą transporto sektoriuje ir darnų judumą, įsigaliojo įsakymas, kuriuo nustatoma energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos reikalavimų, taikomų įsigyjant kelių transporto priemones, nustatymo ir atvejų, kada juos privaloma taikyti, tvarka.

2022 m. pagal „Naujos kartos Lietuva“ planą planuojama investuoti į šias veiklas: „Tūkstantmečio mokyklų“ programos įgyvendinimas; Skaitmeninė švietimo transformacija EdTech, Aukštųjų mokyklų dalyvavimas Europos universitetų tinklų iniciatyvose; Energijos kaupimo įrenginių sistema (200 MW); Valstybės IT valdymo pertvarka ir kt.

2022 m. balandžio 30 d. EK bus teikiama antroji ataskaita apie „Naujos kartos Lietuva“ plano įgyvendinimo pažangą.

EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ PANAUDOJIMAS

Visi ES fondų, „Naujos kartos Lietuva“ plano ir kitų programų lėšomis, įskaitant nacionalinius biudžeto asignavimus, finansuojami projektai Lietuvoje tarpusavyje yra suderinti, tarp jų užtikrinama sinergija bei papildomumas. 2020 m. birželio mėn. Seimas priėmė *Strateginio valdymo įstatymą*[19], kuris padėjo pamatus į rezultatus orientuotam strateginio valdymo sistemos sukūrimui ir plėtojimui, sudarant prielaidas ilgalaikei ir darniai valstybės pažangai, efektyviam valdžios sektoriaus finansų planavimui bei panaudojimui, įskaitant ES lėšas.

2021 m. lapkričio 19 d. Partnerystės sutartis[20] (toliau – PS) oficialiai pateikta EK (2022 m. kovo mėn. pateiktas atnaujintas PS projektas). 2021–2027 m. programavimo periodu Lietuva planuoja investuoti apie 8 mlrd. eurų Sanglaudos politikos lėšų. *Pagal PS yra rengiamos 3 programos:*

– *Materialinio nepritekliaus mažinimo programa* (koordinuoja Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, 88 mln. eurų). Pirminis projektas pateiktas EK vertinimui. Gavus pastabas patikslintas programos projektas oficialiai EK bus teikiamas š. m. balandžio mėn.

– *Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2021–2027 m. programa* (koordinuoja Žemės ūkio ministerija, 87 mln. eurų). EK pateikta š. m. vasario 22 d.

– *2021–2027 m. ES fondų investicijų programa* (toliau – Investicijų programa) (koordinuoja Finansų ministerija, 7,82 mlrd. eurų). 2022 m. kovo 9 d. Vyriausybė pritarė galutinei Investicijų programos redakcijai, o š .m. kovo 16 d. Investicijų programa buvo oficialiai pateikta EK, kuri ją turėtų patvirtinti per 3–5 mėn. po pateikimo (š. m. gegužės – liepos mėn.).

Teisingos pertvarkos fondas (koordinuoja Finansų ministerija ir Ekonomikos ir inovacijų ministerija, 258,25 mln. eurų) – 2022 m. kovo 24 d. EK pastaboms ir vertinimui neformaliai buvo pateiktas 2-asis Lietuvos Teritorinio teisingos pertvarkos plano variantas. Atsižvelgiant į EK pastabas planas yra tobulinamas ir kartu rengiamas Teisingos pertvarkos fondo prioriteto aprašymas, kuris, gavus oficialų EK pritarimą Investicijų programai, keitimu bus įtrauktas į Investicijų programą.

Vėlesniu nei 2020 m. ES finansavimo laikotarpiu siekiama tęsti partnerystės principo stiprinimą ir dar aktyviau įtraukti socialinius ir ekonominius partnerius į intervencijų planavimo ir stebėsenos procesą tiek identifikuojant problemas, tiek ieškant sprendimų ir kuriant priemones joms spręsti, taip pat jų įgyvendinimo pažangai vertinti, įskaitant pačių partnerių gebėjimų tobulinimą.

Detalus „Naujos kartos Lietuva“ plano ir kitų ES finansavimo šaltinių aprašymas, suderinamumas, kontrolė ir papildomumas pateiktas „Naujos kartos Lietuva“ plano trečiojoje dalyje „Plano suderinamumas ir įgyvendinimas“ bei oficialiai EK pateiktos PS 2.2. dalyje „Fondų koordinavimas, atskyrimas bei papildomumas ir, kai tinkama, nacionalinių ir regioninių programų koordinavimas“.

PAŽANGA ĮGYVENDINANT EUROPOS SOCIALINIŲ TEISIŲ RAMSTĮ

Įgyvendindama Europos Parlamento, Tarybos ir EK 2017 m. Geteborgo aukščiausiojo lygio susitikime paskelbtą Europos socialinių teisių ramstį[21] ir tris pagrindinius ES užimtumo, įgūdžių ir socialinės apsaugos sričių tikslus (derančius su Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslais), kuriuos reikia pasiekti iki šio dešimtmečio pabaigos, numatytus 2021 m. kovo 4 d. EK patvirtintame Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plane[22]:

1. Iki 2030 m. darbą turėtų turėti ne mažiau kaip 78 proc. 20–64 metų amžiaus gyventojų;
2. Mokymuose kasmet turėtų dalyvauti bent 60 proc. visų suaugusiųjų;
3. Žmonių, patiriančių skurdo arba socialinės atskirties riziką, skaičius iki 2030 m. turėtų būti sumažintas bent 15 mln.

Lietuva išsikėlė savo nacionalinius tikslus:

1. *Bent 80,7 proc. 20–64 metų amžiaus gyventojų 2030 m. dirbtų*. 2020 m. užimtumo lygis Lietuvoje lyginant su 2019 m. krito 1,5 proc. punkto ir siekė 76,7 proc., vis dėlto tikimasi, kad ilguoju laikotarpiu (iki 2030 m.) užsibrėžtas tikslas bus pasiektas, nes iki COVID-19 pandemijos užimtumo lygis nuosekliai augo: nuo 2011 m. iki 2019 m. užimtumo lygis atitinkamai padidėjo 11,3 proc. punkto t. y. nuo 66,9 proc. iki 78,2 proc. Pažymėta, jog šis tikslas yra patvirtintas NPP.

2. *Bent 53,7 proc. visų suaugusiųjų (25–64 m.) 2030 m. kasmet turėtų dalyvauti mokymuose*. Lietuvos 15–64 m. amžiaus gyventojų išsilavinimo lygis šiuo metu yra aukščiausias ES ir siekia 89,2 proc. gyventojų, turinčių bent vidurinį arba ir aukštąjį išsilavinimą. 2016 m. suaugusių švietimo tyrimo duomenimis, formaliojo švietimo įstaigose, įvairių mokymo teikėjų organizuotuose kursuose, seminaruose, taip pat savarankiškai mokėsi 38 proc. 25–64 metų amžiaus šalies gyventojų. Dalis (12 proc.) suaugusiųjų vienu metu mokėsi keliais būdais. Gyventojų užimtumo tyrimo duomenimis, 2020 m. gyventojų, per paskutines keturias savaites iki apklausos formaliajame ar neformaliajame mokyme žinių siekė 7,2 proc. 25–64 metų šalies gyventojų. Tikslo įgyvendinimas bus finansuojamas iš įvairių šaltinių, tokių kaip nacionalinis biudžetas, ES struktūriniai fondai, investicijų, numatytų „Naujos kartos Lietuva“ plane.

3. *Skurdo riziką patiriančių ar socialinėje atskirtyje esančių asmenų skaičių nuo 2020 m. iki 2030 m. sumažinti nuo 25,5 proc. 2019 m. iki 19 proc. 2030 m*. Įgyvendinant socialinės politikos priemones 2020 m., lyginant su 2019 m. skurdo riziką patiriančių ar socialinėje atskirtyje esančių asmenų skaičius jau sumažėjo nuo 734 iki 693 tūkstančių, o asmenų, patiriančių skurdo riziką ar socialinę atskirtį, dalis 2020 m. siekė 24,5 proc. Tikslas 2030 m. pasiekti 19 prov. yra patvirtintas ir NPP.

Lietuva sėkmingai įgyvendina ir kitus Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plane numatytus rodiklius:

– siekį *2030 m. lyčių užimtumo skirtumą sumažinti bent perpus, palyginti su 2019 m.* Moterys yra itin aktyvios darbo rinkoje, o moterų ir vyrų užimtumo lygio skirtumas 2020 m. buvo mažiausias visoje ES – 1,7 proc. (2020 m. Lietuvos moterų užimtumas 20–64 m. amžiaus grupėje buvo 75,8 proc., vyrų – 77,5 proc.).

– siekį padidinti formaliojo ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros paslaugų teikimą. Iškeltas tikslas, kad *2030 m. institucinio ugdymo paslaugas Lietuvoje gautų 95 proc. vaikų nuo 3 m. iki privalomo mokymosi pradžios*. 2019 m. duomenimis jau yra pasiektas 89,6 proc. rodiklis, todėl tikėtina, kad užsibrėžti nacionaliniai tikslai šioje srityje bus pasiekti. Šis tikslas patvirtintas ir NPP.

– siekį *sumažinti nedirbančio, nesimokančio ir mokymuose nedalyvaujančio* (toliau – NEET) *15–29 m. amžiaus jaunimo dalį iki 9 proc. 2030 metais*. NEET dalis Lietuvoje 2020 m. sudarė 13 proc. (2019 m. buvo 10,19 proc.). Siekiant skatinti jaunimo užimtumą ir integraciją į darbo rinką, Lietuvoje įgyvendinama Jaunimo garantijų iniciatyva. Siekiant mažinti neaktyvaus NEET skaičių Lietuvoje, įgyvendinamas projektas „JUDAM“, kurio metu Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos individualiai dirba su neaktyviais NEET asmenimis. Užimtumo tarnyba taip pat įgyvendina projektus nedirbančiam, nesimokančiam ir mokymuose nedalyvaujančiam 16–29 metų amžiaus jaunimui, registruotam Užimtumo tarnyboje: „Jaunimo socialinių kompetencijų didinimas“; „Jaunimo užimtumo skatinimas“; „Būk verslus“.

– Siekį, kad *bent 80 proc.16–74 m. amžiaus asmenų 2030 m. turėtų turėti bazinius skaitmeninius įgūdžius*, kuris yra patvirtintas NPP. Tiek Lietuvoje, tiek ir ES, 2019 m. duomenimis 56 proc. 16–74 m. amžiaus asmenų turėjo bazinius skaitmeninius įgūdžius. Keičiantis kartoms šis rodiklis gerėja, nes Lietuvoje jau mokykloje šių įgūdžių mokymasis yra privalomas. Papildomai rinkoje yra nemaža tokius įgūdžius suteikiančių paslaugų. Aktyvios yra ir nevyriausybinės organizacijos, tokios kaip asociacija „Langas į ateitį“ ir pan., kurios nuolat formuoja tikslingas suaugusiųjų mokymosi grupes. Vyriausybė taip pat pastoviai remia tokius mokymus – viena iš Aštuonioliktosios Vyriausybės kadencijos reformų yra „EDtech skaitmeninė švietimo transformacija“, prisideda ir švietimo, mokslo ir sporto ministro strateginis darbas – mokymuisi visą gyvenimą palanki sistema: „Vienas langelis karjerai planuoti ir įgūdžiams tobulinti“.

– siekiant *mažinti mokyklos nebaigusių asmenų skaičių*, Lietuva jau yra pasiekusi didelės sėkmės ir yra lyderiaujančiose pozicijose ES. 2019 m. šis rodiklis ES buvo 10,2 proc., o Lietuvoje – atitinkamai tik 4 proc.

Klausimams, susijusiems su Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimu, koordinuoti ir spręsti Lietuvoje sudaryta darbo grupė.

Prie Europos socialinio ramsčio veiksmų plane numatytų tikslų įgyvendinimo prisidedančios nacionalinių plėtros programų ir kitų strateginių

dokumentų priemonės ir rodikliai pateikiami priede „Ataskaita apie Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą“.

PAŽANGA SIEKIANT JUNGTINIŲ TAUTŲ DARNAUS VYSTYMOSI TIKSLŲ

Siekdama užtikrinti darnų valstybių vystymąsi, 2015 m. Jungtinių Tautų organizacija (toliau – JT) patvirtino 17 darnaus vystymosi tikslų[23] (toliau – DVT) ir 169 smulkesnių uždavinių, apimančių socialinės aplinkos gerinimo, ekonominio vystymosi, aplinkosaugos bei bendradarbiavimo sritis ir skirtų įgyvendinti iki 2030 m. Europos semestras apima DVT tikslų įgyvendinimo stebėseną.

Darnaus vystymosi veiklų koordinavimas ir tikslų įgyvendinimas Lietuvoje

Nacionalinė darnaus vystymosi komisija[24] (toliau – NDVK) suburta 2000 m. rengiant Nacionalinę darnaus vystymosi strategiją[25] (toliau – NDVS). Po NDVS patvirtinimo 2003 m. rugsėjo 11 d. NDVK tapo pagrindine institucija, užtikrinančia darnaus vystymosi veiklų koordinavimą ir teikiančia pasiūlymus dėl darnaus vystymosi politikos Lietuvoje. Komisijai vadovauja Ministras Pirmininkas, nariai – ministrai, nevyriausybinių organizacijų, verslo įmonių asociacijų, mokslo institucijų atstovai, užtikrinantys ekonominių, socialinių ir aplinkosauginių aspektų įtraukimą. Darnaus vystymosi darbotvarkė 2030 įgyvendinama dviem lygiagrečiomis kryptimis: DVT įgyvendinimas Lietuvoje ir parama DVT įgyvendinimui besivystančiose šalyse.

Už Darnaus vystymosi darbotvarkės 2030 įgyvendinimą nacionaliniu lygiu atsakingos visos ministerijos pagal kompetenciją, pagrindinės koordinuojančios institucijos: Aplinkos ministerija koordinuoja DVT įgyvendinimą Lietuvoje, o Užsienio reikalų ministerija koordinuoja Darnaus vystymosi darbotvarkės 2030 įgyvendinimą vystomojo bendradarbiavimo aspektu.

Visa informacija apie DVT rodiklių pasiekimą Lietuvoje yra prieinama Lietuvos statistikos departamento internetiniame puslapyje[26].

Aplinkos ministerija, siekdama atlikti visapusišką ir išsamų JT DVT Lietuvoje įgyvendinimo vertinimą, planuoja 2022 m. bendradarbiaudama su nepriklausomais ekspertais parengti JT DVT vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimo Lietuvoje ataskaitą ir ją pristatyti 2023 m. JT Aukšto lygio politiniame forume. Šioje ataskaitoje bus išanalizuota Lietuvos pažanga, įvardinti pasiekimai, trūkumai, problemos ir pasiūlymai padėsiantys atitinkamai koreguoti Lietuvos darnaus vystymosi politiką.

Darnus vystymasis kaip horizontalusis principas yra numatytas NPP. Darnaus vystymosi principas įtrauktas į visas plėtros programas. Jis įgyvendinamas NPP atspindint DVT ir uždavinius, daugiausia dėmesio ir pastangų skiriant Lietuvai aktualiausiems DVT, t. y. tiems, kuriems įgyvendinti reikia reikšmingos pažangos – skurdo ir nelygybės mažinimui bei klimato kaitos švelninimui. Kiekvienas NPP pažangos uždavinys prisideda bent prie vieno DVT uždavinio, o strateginis tikslas – daugiau nei vieno DVT įgyvendinimo. Konkrečios NPP strateginių tikslų sąsajos su DVT nurodomos strateginių tikslų aprašymuose ir 2021–2030 m. nacionalinio pažangos plano 3 priede[8]. Plano strateginių tikslų ir pažangos uždavinių rinkinys sudaro sąlygas darniai plėtoti ekonomikos, socialinę ir aplinkos sritis šalyje.

Darnaus vystymosi horizontaliojo principo įgyvendinimo pažangai matuoti taikomas darnaus vystymosi indeksas. Pagal *2021 metų bendrinį visų tikslų įgyvendinimo indeksą Lietuva yra 31-oje vietoje* (iš 165 vertintų valstybių). Nuosekliai įgyvendinant DVT, siekiama, kad pagal darnaus vystymosi indeksą per dešimtmetį Lietuva pakiltų į geriausiai vertinamų šalių 20-uką.

Dėmesio reikalaujantys DVT rodikliai:

- Nors ir stebima pažanga Lietuvai mažinant *skurdo ar socialinės atskirties riziką* (DVT 1) nuo 29,4 proc. 2015 m. iki 24,5 proc. 2020 m., tačiau dar atsiliekama nuo ES vidurkio (2020 m. – 21,9 proc.) ir išlieka regioninių skirtumų problema. Tikslų įgyvendinimui skirtas NPP 2 strateginis tikslas „Didinti gyventojų socialinę gerovę ir įtrauktį, stiprinti sveikatą ir gerinti Lietuvos demografinę padėtį“ ir jį įgyvendinančios Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos plėtros programos[11], „Naujos kartos Lietuva“ plano 7 komponento „Daugiau galimybių kiekvienam aktyviai kurti šalies gerovę“ reformos ir investicijos ir VPNĮP III-ąją misiją „Socialiai pažeidžiamiausių visuomenės grupių įgalinimas“ įgyvendinančios priemonės.
- Su *sveikata* susijusių tikslų (DVT 3) įgyvendinimui turėtų būti skiriamas didesnis dėmesys

– mirtingumo srityje Lietuva (išvengiamo mirtingumo standartizuotas rodiklis 2018 m. – 478.6) beveik dvigubai viršija ES vidurkį (2017 m. – 2523,1). Problemai spręsti skirtas NPP 2 strateginis tikslas „Didinti gyventojų socialinę gerovę ir įtrauktį, stiprinti sveikatą ir gerinti Lietuvos demografinę padėtį“ ir jį įgyvendinančios Sveikatos apsaugos ministerijos plėtros programos[11], „Naujos kartos Lietuva“ plano 1 komponento „Atspari grėsmėms ir pasirengusi ateities iššūkiams sveikatos priežiūros sistema“ reformos ir investicijos ir VPNĮP IV-ąją misiją „Ilgas ir visavertis sveiko žmogaus gyvenimas“ įgyvendinančios priemonės.

- Nepaisant stebimos pažangos siekiant *kokybiško ugdymo* (DVT 4): suaugusiųjų mokymasis (2015 m. – 5,8 proc.; 2020 m. – 7,2 proc.), dalyvavimas ankstyvajame ugdyme (2019 m. – 89,6 proc.; 2014 m. – 85,9 proc.); Lietuvos išlaidos moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai (2014 m. – 1,03 proc. BVP; 2020 m. – 1,2 proc. BVP), dar atsiliekama nuo ES vidurkio (ES vidurkis – 2,3 proc. BVP). Prie tikslo įgyvendinimo prisideda NPP 1 tikslas „Pereiti prie mokslo žiniomis, pažangiosiomis technologijomis, inovacijomis grįsto darnaus ekonomikos vystymosi ir didinti šalies tarptautinį konkurencingumą“ ir jį įgyvendinančios Ekonomikos ir inovacijų ministerijos plėtros programos[11], NPP 3 strateginis tikslas „Didinti švietimo įtrauktį ir veiksmingumą, siekiant atitikties asmens ir visuomenės poreikiams“ ir jį įgyvendinančios Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos plėtros programos[11], „Naujos kartos Lietuva“ plano 4 komponento „Kokybiškas ir prieinamas švietimas visą gyvenimą kiekvienam gyventojui“ ir 5 komponento „Aukštasis mokslas, nuosekli mokslo ir inovacijų skatinimo sistema ir aukštos pridėtinės vertės verslas“ reformos ir investicijos bei VPNĮP I-ąją misiją „Vienodos starto pozicijos visiems Lietuvos žmonėms“ įgyvendinančios priemonės.
- Įgyvendinant su *energijos našumu, šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimu, atsinaujinančių energijos išteklių naudojimu* susijusius tikslus (DVT 7), taip pat buvo pasiekta pažanga, tačiau Lietuva dar atsilieka nuo ES vidurkio šiose srityse (Lietuvoje energijos našumas 2020 m. – 5 eur/kgoe; ES vidurkis 2020 m. – 8,6 eur/kgoe). Prie tikslo įgyvendinimo prisideda NPP 5 strateginis tikslas „Gerinti transporto, energetinį ir skaitmeninį vidinį ir išorinį junglumą“ ir jį įgyvendinančios Energetikos ir Susisiekimo ministerijų plėtros programos[11]; NPP 6 strateginis tikslas „Užtikrinti gerą aplinkos kokybę ir gamtos išteklių naudojimo darną, saugoti biologinę įvairovę, švelninti Lietuvos poveikį klimato kaitai ir didinti atsparumą jos poveikiui“ ir jį įgyvendinančios Aplinkos, Energetikos ir Susisiekimo ministerijų plėtros programos[11], „Naujos kartos Lietuva“ plano 2 komponento „Žalioji Lietuvos transformacija“ reformos ir investicijos ir VPNĮP V-ąją misiją „Aukštos pridėtinės vertės ekonomika“ ir VI-ąją misiją „Lietuvos žaliasis kursas“ įgyvendinančios priemonės.

TARPINSTITUCINIS BENDRADARBIAVIMAS IR SOCIALINIŲ–EKONOMINIŲ PARTNERIŲ ĮTRAUKIMAS

Europos semestro klausimai kasmet aptariami ir *Seimo komitetuose*. 2022 metinė tvaraus augimo apžvalga 2022 m. sausio – kovo mėn. buvo pristatyta ir aptarta Seimo Europos reikalų, Biudžeto ir finansų, Valstybės valdymo ir savivaldybių, Aplinkos apsaugos ir Socialinių reikalų ir darbo komitetuose. Taip pat komitetuose pristatomi ir aptariami Tarybos rekomendacijų Lietuvai įgyvendinimo priemonių planai ir jų įgyvendinimo pažanga.

NRD buvo rengiama, vadovaujantis *Vyriausybės 2011 m. rugpjūčio 17 d. nutarimu Nr. 967 „Dėl Nacionalinės reformų darbotvarkės įgyvendinimo koordinavimo Lietuvoje“ ir jo pakeitimais*[27]. NRD rengimą koordinavo ekonomikos ir inovacijų ministras.

Į *NPP* rengimo procesą[8] buvo įtrauktos visos ministerijos, Respublikos Prezidento kanceliarija, Seimas, visuomeninės organizacijos, Vyriausybės socialiniai ir ekonominiai partneriai, akademinė bendruomenė.

Rengiant *„Naujos kartos Lietuva“ planą* įvairiais formatais buvo bendradarbiaujama su socialiniais ir ekonominiais partneriais, vietos ir regionų valdžios institucijomis, pilietinės visuomenės ir jaunimo organizacijomis bei kitomis visuomeninėmis interesų grupėmis. *Platesnė informacija pateikiama „Naujos kartos Lietuva“ plano trečiojoje dalyje „Plano suderinamumas ir įgyvendinimas“, „Konsultacijų procesas“.*

Dėl *Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano* sulaukta rašytinių siūlymų iš daugiau nei 30 asociacijų ir organizacijų. Rengdami pasiūlymus su socialiniais–ekonominiais partneriais ir visuomene konsultavosi visi ministrai. Buvo surengtos šešios konsultacijos dėl Vyriausybės prioritetų ir darbų. Per konsultacijas gauta daug vertingų pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos iš esmės atsižvelgta.

NUORODŲ SĄRAŠAS

1. Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo suvestinės redakcijos, 2012/C 326/01
2. Tarybos sprendimas dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių 2020 m. Europos strategijos integruotų gairių II dalis, SEK(2010) 488 galutinis
3. Tarybos rekomendacija dėl bendrų valstybių narių ir Sąjungos ekonominės politikos gairių 2020 m. Europos strategijos integruotų gairių I dalis, KOM (2010) 193 galutinis
4. Europos Komisijos internetinis puslapis, https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester_lt
5. TARYBOS REKOMENDACIJA dėl 2019 m. Lietuvos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2019 m. Lietuvos stabilumo programos, KOM(2019) 515 galutinis
   TARYBOS REKOMENDACIJA dėl 2020 m. Lietuvos nacionalinės reformų darbotvarkės su Tarybos nuomone dėl 2020 m. Lietuvos stabilumo programos, KOM (2020) 515 galutinis
   TARYBOS REKOMENDACIJA, kurioje pateikiama Tarybos nuomonė dėl 2021 m. Lietuvos stabilumo programos, 2021/C 304/15
6. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas „Naujos kartos Lietuva“
7. Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155
8. 2021–2030 metų Nacionalinis pažangos planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 797 redakcija)
9. Komisijos tarnybų darbinis dokumentas Šalies ataskaita. Lietuva 2019 pridedamas prie Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos Centriniam Bankui ir Eurogrupei 2019 m. Europos semestras. Struktūrinių reformų pažangos vertinimas, makroekonominio disbalanso prevencija ir naikinimas ir pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 atliktų nuodugnių apžvalgų rezultatai, KOM(2019) 150 galutinis
10. Komisijos tarnybų darbinis dokumentas Šalies ataskaita. Lietuva 2020 pridedamas prie Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos Centriniam Bankui ir Eurogrupei 2020 m. Europos semestras. Struktūrinių reformų pažangos vertinimas, makroekonominio disbalanso prevencija ir naikinimas ir pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 atliktų nuodugnių apžvalgų rezultatai, KOM2020) 150 galutinis
11. Mano Vyriausybė internetinis puslapis, Nacionalinės plėtros programos: https://lrv.lt/lt/aktuali-informacija/strateginis-valdymas-1/strateginis-valdymas/nacionalines-pletros-programos
12. 2022 European Semester: Annual sustainable growth survey, COM(2021) 740 final
13. Ekonominės raidos scenarijus 2022–2025 metams, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, 2022 m. kovas
14. Mano Vyriausybė internetinis puslapis, Ilgametė švietimo pažangos programa „Tūkstantmečio mokyklos“. Klausimai ir atsakymai: https://smsm.lrv.lt/lt/naujienos/ilgamete-svietimo-pazangos-programa-tukstantmecio-mokyklos-klausimai-ir-atsakymai

15. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos internetinis puslapis, Skaitmeninė švietimo transformacija: https://vienodastartas.lt/skaitmenine-svietimo-transformacija/
16. VšĮ „Versli Lietuva“ internetinis puslapis, Apie Inovacijų agentūrą: https://www.verslilietuva.lt/apie-mus/apie-inovaciju-agentura/
17. Mano Vyriausybė internetinis puslapis, Kompetencijų centrų ir regioninio bendradarbiavimo modeliu pagrįstos asmens sveikatos priežiūros įstaigų tinklo vystymas: https://sam.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/kompetenciju-centru-ir-regioninio-bendradarbiavimo-modeliu-pagristos-asmens-sveikatos-prieziuros-istaigu-tinklo-vystymas
18. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaita, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. kovo 30 d. nutarimu Nr. 287
19. Lietuvos Respublikos Strateginio valdymo įstatymas, 2020 m. birželio 25 d. Nr. XIII-3096
20. 2021–2027 m. Partnerystės sutartis, Lietuvos Respublikos finansų ministerijos internetinis puslapis, ES investicijos: https://esinvesticijos.lt/lt//pasirengimas-2021-2027/2021-2027-m-es-fondu-investiciju-programos-rengimas
21. Europos Komisijos internetinis puslapis, Europos socialinių teisių ramstis: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights_lt
22. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planas SWD(2021) 46 galutinis
23. Jungtinių Tautų organizacijos internetinis puslapis, Darnaus vystymosi tikslai: https://www.undp.org/sustainable-development-goals
24. Nacionalinė darnaus vystymosi komisija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. liepos 28 d. nutarimo Nr. 888 „Dėl Nacionalinės darnaus vystymosi komisijos sudarymo ir jos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ 2014 m. birželio 18 d. Nr. 553
25. Nacionalinė darnaus vystymosi strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu „Dėl Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“ 2003 m. rugsėjo 11 d. Nr. 1160
26. Lietuvos statistikos departamento internetinis puslapis, Darnaus vystymosi rodikliai: https://lithuaniasdg-ls-osp-sdg.hub.arcgis.com/
27. Vyriausybės 2011 m. rugpjūčio 17 d. nutarimas Nr. 967 „Dėl Nacionalinės reformų darbotvarkės įgyvendinimo koordinavimo Lietuvoje“ ir jo pakeitimai